

Dosarul nr. 3ra-671/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – T. Avasiloaie
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

ÎNCHEIERE

29 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Timercan împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la repunerea în termen, contestarea actului administrativ, obligarea achitării indemnizației pentru concediul de îngrijire a copilului minor,

împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă hotărâre,

constată:

La 19 iulie 2018 Tatiana Timercan a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat repunerea în termen a acțiunii, recunoașterea ilegalității răspunsului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/7-T-94/18 din 06 iulie 2018 și obligarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență să-i achite Tatianei Timercan indemnizația pentru concediul de îngrijire a copilului XXXXX, pentru perioada 15 septembrie 2013 – 02 ianuarie 2015, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat.

În motivarea acțiunii Tatiana Timercan a indicat că din 17 februarie 2003 activează în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, iar la XXXXX a născut al doilea copil, fiica XXXXX.

Prin ordinul nr. 109ef. din 13 septembrie 2013 a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență) i-a fost acordat concediu în conformitate cu prevederile art. 124 alin. (2) din Codul muncii pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la 15 septembrie 2013 până la 22 martie 2016.

Ulterior, prin ordinul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 173ef. din 19 decembrie 2014, Tatiana Timercan a întrerupt concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, intrând în exercițiul funcției de la 2 ianuarie 2015.

Având în vedere că la momentul acordării concediului de îngrijire a copilului și nici ulterior, angajatorul nu și-a onorat obligația pozitivă de a-i calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea copilului prevăzută de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, la 03 iulie 2018, Tatiana Timercan s-a adresat cu cerere prealabilă către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației ce i se cuvine potrivit legislației.

Prin răspunsul nr. 19/7-T-94 din 06 iulie 2018, cererea prealabilă a fost respinsă, fiind invocat precum că, cererea a fost înaintată cu depășirea termenului de 12 luni prevăzut de art. 27 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004.

Reclamanta a considerat că răspunsul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență este unul neîntemeiat și care urmează a fi anulat, din motiv că, prin refuzul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență se încalcă dreptul său de a primi indemnizația pentru creșterea copilului.

A menționat că indemnizația solicitată nu a fost achitată din vina angajatorului și consideră că în această situație urmau a fi aplicate prevederile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Prin hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins cererea depusă de către Tatiana Timercan cu privire la repunerea în termen. S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Timercan împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la repunerea în termen, recunoașterea ilegalității răspunsului nr. 19/7-T-94 din 06.07.2018, obligarea achitării indemnizației pentru concediu de îngrijire a copilului ca fiind tardivă. (f.d. 58, 62-63, vol. I)

Instanța de fond în susținerea poziției sale a reținut că Tatiana Timercan s-a adresat cu cerere prealabilă Inspectoratului General pentru Situații de Urgență abia la data de 03 iulie 2018, cu depășirea termenului de 12 luni de la data îndeplinirii condițiilor pentru stabilirea indemnizației (nașterea copilului XXXXX) și după împlinirea vârstei de 3 ani de către copil, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 19 iulie 2018, fiind depășite termenele de adresare atât în adresa Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, cât și în instanța de judecată.

Totodată, instanța a reținut că Tatiana Timercan a solicitat repunerea în termen de adresare în instanța de judecată, pe motiv că indemnizația nu a fost achitată din vina angajatorului, însă reclamanta nu a explicat și nu a justificat omiterea termenului de adresare în judecată conform art. 17 alin. (5) al Legii contenciosului administrativ, motiv pentru care a fost respinsă cerința de repunere în termen a cererii.

Instanța de fond a mai menționat că cerința reclamantei cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului nr. 19/7-T-94 din 06.07.2018 privind achitarea indemnizației pentru concediu de îngrijire a copilului pentru perioada 15.09.2013-02.01.2015, urma a fi înaintată în termen de până la împlinirea copilului a vârstei de 3 ani, adică până la 22.03.2016, însă Tatiana Timercan a depus cererea abia la data de 19.07.2018.

Prin decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Tatiana Timercan și s-a menținut hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 124, 125-130, vol. I)

Prin decizia din 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Tatiana Timercan, s-a casat decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (f.d. 197-205, vol. I)

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 februarie 2020 a casat hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a emis o nouă hotărâre, prin care a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Timercan. S-a declarat ilegal răspunsul nr. 19/7-T-94 din 06 iulie 2018. S-a obligat Inspectoratul General pentru Situații de Urgență să achite Tatianei Timercan indemnizația pentru concediul de îngrijire a copilului minor pentru perioada 15.09.2013-02.01.2015. (f.d. 221, 222-228, vol. I)

Instanța de apel în motivarea soluției sale a reținut că instanța de fond în mod nejustificat a respins acțiunea Tatianei Timercan, or, s-a stabilit că, indemnizația pentru îngrijirea copilului până la atingerea vârstei de 3 ani nu a fost stabilită și achitată din cauza Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Sub acest aspect, Colegiul a subliniat că prin ordinul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 109 ef din 13 septembrie 2013, Tatianei Timercan i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, pentru perioada 15 septembrie 2013 – 22 martie 2016, însă, contrar prevederilor art. 124 alin. (2) din Codul muncii, angajatorul nu i-a achitat acesteia indemnizația pentru îngrijirea copilului minor.

La momentul survenirii riscului asigurat, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale avea obligația de a stabili, calcula și achita Tatianei Timercan indemnizația pentru întreținerea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani în condițiile prevăzute de legislația în vigoare. Astfel, vina în nestabilirea și neachitarea indemnizației pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani aparține Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, situație ce face ca în speță să fie aplicabile dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări nr. 289 – XV din 22 iulie 2004.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 08 mai 2020 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d. 235-237, 239-241, 243-245, vol. I)

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a examinat superficial circumstanțele cauzei, iar decizia contravine normelor de drept material și procedural.

Consideră că aprecierea instanței de apel precum că indemnizația neplătită la timp din vina organului care o stabilește sau o plătește se achită fără nici o limită de termen, este neîntemeiată, deoarece în cauză nu s-a demonstrat vina angajatorului în neachitarea la timp a indemnizației vizate.

La 27 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Tatianei

Timercan copia recursului declarat de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 1, vol. II)

Completul specializat relevă că Tatiana Timercan a recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului. (f.d. 7, vol. II)

La 05 iunie 2020 Tatiana Timercan a depus referință, solicitând respingerea cererii de recurs depusă de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență cu menținerea deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 5, vol. II)

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 12 februarie 2020 în prezența reprezentantului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 10 aprilie 2020 a fost recepționată de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență. (f.d. 230, vol. I)

Dat fiind faptul că prin prisma pct. 8 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de

urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursului pentru Inspectoratul General pentru Situații de Urgență după întrerupere a început a curge de la data de 16 mai 2020.

Totuși, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus recursul la 08 mai 2020, în perioada suspendării termenului de procedură. Astfel, obligația de contestare în termen a fost îndeplinită.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină

cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurent este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Svetlana Filincova